

איכתג ליאסר ער אפאת

יאסר עראפאת עם אנוור אל-סאדאת

לכבוד
מר יאסר עראפאת,
יו"ר האירגון לשיחרור פלסטין,
ביירות המערבית.
אדוני הדר,
אני כותב לך את דברי אלה בצורת
מיכתב גלוי, משני טעמים:

ראשית, איני רוצה לפנות אליך בדרך
חשאית, מכיוון שסבורני כי לבני שני
עמינו — הישראלי והפלסטיני — יש
עניין חיוני בנושאים הגורליים שאני מת-
כוון להעלותם לפניך.
שנית, הניסיון מלמד כי זוהי הדרך
המהירה ביותר, ואני חש צורך דחוף ב-
הכאת הדברים לעיונך ולשיקולך, כטרם
יחליט אש"ף סופית, ובצורה שאין לחזור
ממנה, על יחסו להסכמי קמפ־דייוויד.
אני מקווה כי יידי צברי גריס, ש-
למדתי להכירו ולהעריכו עוד בנעוריו,
והמכהו כעת כראש המכון של אש"ף

פטריטיזם ודוקים

אקדים את הסוף להתחלה, ואומר
מייד מהי כוונת אגרת זו: לשכנע
אותך ואת עמיתיי לבל תחליטו בצורה
נמרת לחדות את הסכמי קמפ־דייוויד
ולסכל את הגשמתם בגדה המערבית ובר-
צועת־עזה.
הייתי רוצה, כמלוא הכנות והרצינות,
לשכנע אותך לעיין בהסכמים אלה שוב
ושוב, ולהרהר בהם שנית ושלישית, לפני
שתקבע סופית את דעתך עליהם.
אולי אקדים ואומר, בהמשך לשני ה-
מיכתבים הקודמים שכתבתי לך מעל עמי-

דים אלה ב־11 השנים האחרונות* בתור
מה אני מרשה לעצמי לפנות אליך.
אני פטריוט ישראלי, ואני דוגל באופן
מוחלט בקיומה, כביטחונה ובשיגשוגה של
מדינת־ישראל. אני מוכן להילחם למענם
עד נשימתי האחרונה.

אני חפץ בשלום. הייתי חייל במלחמה
הישראלית־פלסטינית בשנת 1948, ראיתי
הרג והרס, נפצעתי בה, ומאז אני רואה
בהשגת השלום את היעד העליון של חיי.
מאז אותה מלחמה טראגית, שהמיטה
שוואה על העם הפלסטיני, לא האמנתי
אף לרגע אחד כי ייתכן שלום מבלי שהעם
הפלסטיני יוכה כחרות לאומית במדינה
משלו.

לכן אני דוגל מאז 1948 בפיתרון מדי-
ני שיתבסס על דו־הקיום של שתי מדי-
נות לאומיות, עצמאיות וריבוניות, יש-
ראל ופלסטין, זו בצד זו, תוך שלום
ושכנות טובה, עליפי הגבולות שנקבעו
ב־1949.

הטפתי לפיתרון זה גם בשנים הארו-
כות שבהן היה רק קומץ זעיר של יש-
ראלים ושל פלסטינים מוכן להטות לו
אוזן, וכאשר שני העמים, ובראשם מ-
שלת־ישראל והנהגת אש"ף, פסלו אותו
מכל וכל.

הדריכה אותי בגישתי זו הנחת־יסוד,
שנוסחה לאחר־מכן על־ידי הנרי קסינג'ר
באחד מספריו: ששום שלום לא יהיה
בריקימא, אם אחד הצדדים העיקריים
בו על סיפוקו. והרי העם הפלסטיני אינו
רק „צד" בסיכסוך, אלא מרכוז. ההתנג-
שות ההיסטורית בין התנועה הלאומית
היהודית והתנועה הלאומית הפלסטינית,
על אדמת הארץ הזאת, היא שהולידה את
עצם הסיכסוך, שגרף לתוכו את כל העו-
לם הערבי ואת כל העולם היהודי.

אך לא ההיגיון הקר לבדו הינחה אותי
בגישתי לבעיה זו. כאדם, כיהודי וכיש-
ראלי, אני ער גם לצדדיה המוסריים.
משחר נעורי, כשעבדתי לא פעם ביפו
הערבית, הייתי קרוב לעם הפלסטיני. כי
איש האירגון הצבאי הלאומי, ולאחר מכן
כחייל בצה"ל, הייתי עד־ראייה לטרגדיה
שפקדה אותו — ולא במעט באשמת מנ-
היגיו בימים ההם. סבורני כי אחת המ-
שימות הנעלות ביותר המוטלות בדורנו
על עם־ישראל היא להשתתף בתיקון ה-
עוול ההיסטורי שנגרם לעם הפלסטיני.
אני מתנגד על הערות אישיות אלה,
שאינן לעצם העניין. אך הייתי רוצה
שאתה, וכל מי שיקרא שורות אלה, יהיה
סמוך ובטוח כי אני מדבר הן כפטריוט
ישראלי, הן כיודי־אמת של העם הפלס-
טיני. אני משוכנע במעמקי נפשי כי אין
סתירה בין השניים.
ועתה — לעניין עצמו.

הזעם והעלבון

אני מבין היטב מדוע נזעק העם
הפלסטיני כולו, בארץ ובכל תפוז-
ותיו, נגד הסכמי קמפ־דייוויד, למן ה-
רגע שבו נודע על קיומם.
השלייה הטוטאלית היתה תגובה מ-
בנת מאליה, ואף מוצדקת בהחלט.
אין לי שמץ של ספק שאילו הייתי
אנוכי פלסטיני — משכס, בכירות או ב-
כווית — הייתי מתקומם גם אני, כרגע
הראשון, נגד מיסמכים אלה.
ברגע הראשון נראה כאילו מהווים הס-
כמים אלה מהלומה נוראה נוספת על ראשו
של העם הפלסטיני, המודיהסבל בדומה
למהלומה שירדה על ראשו היישוב העיברי
בארץ כאשר פירסמו הבריטים את הספר
הלבן שלהם במאי 1939.

שהרי הסכמים אלה שוללים את צורכי
היסוד של העם הפלסטיני ופוגעים בעניי-
ניו החיוניים ביותר:

- הם מתיימרים לפתור את בעיית
העם הפלסטיני, מבלי שהעם הפלסטיני
שותף בצורה כלשהי במשא־ומתן ובהס-
כמים עצמם.
- בהעניקים זכויות מסוימות לתושבי
הגדה המערבית ורצועת עזה, הם מתעל-
מים מקיום הציון של העם הפלסטיני, החי
מאונס מחוץ למולדתו. בכך הם מפלגים
בין מהצית העם הפלסטיני, החיה עדיין
על אדמת הארץ (בישראל עצמה ובשטחים
המתווקים), ובין המחצית השנייה, הפזו-

* „מיכתב לאויב", העולם הזה (1965)
מיום 21.5.69, ו„מתנה לבגין" העולם הזה
(2078), מיום 29.6.77.

רה ברחבי העולם הערבי, וכאילו מוחקים
אותה מן המפה.

• אחרי שאתה וחבריך נאבקתם במשך
דור, כדי לשחרר את העם הפלסטיני מן
האפוסטרופות של הממשלות הערביות,
המתנכרות לו והמבקשות לנצלו לצרכי-
הן, כופים הסכמים אלה שוב את האפוס-
רופסות של מדינות זרות — מצריים ויר-
דן — על עמכם.

• ההסכמים מתעלמים כליל מקיומו
של האירגון לשיחרור פלסטין, שהוכר
על־ידי ועידת־הפיסגה הערבית ברבאט,
כנציגו החוקי הביילעדי של העם הפלס-
טיני, ושוכה, בצורה זו או אחרת, בהכרה
מטעם רוב מדינות־העולם והאוי"ם. מי
כמונו זוכרים את המאבק שניהלנו אנח-
נו, בטרם קום מדינתנו, למען מעמדם ובי-
צורם של „המוסדות הלאומיים" שלנו —
ועל כן בורה לי חשיבותו המכרעת של
עניין זה.

על שיקולים כפירים אלה נוספו, מן
הספם, רגשות זעם והעלבון על כי מנ-
היג ערבי ככיר העז לחתום על הסכם
המעניק לישראל שלום מלא, ולחסל בכך
את העמדה העקרונית שנקט העולם הער-
בי כלפי הציונות כמשך שלושה דורות —
מבלי שהכפיח פיתרון מלא לבעיית העם
הפלסטיני.

כל זה ברור ומוכן לי היטב. ובכל
זאת, אדוני היושב־ראש, אני מעז להציע
לך להבליג על רגשות אלה ולגייס את
מלוא כוחות ההיגיון והגיתות הקר כדי
לבחון את ההסכמים האלה מחדש.
אני משוכנע שתגלו כי ההסכמים, הסור-
קים כפניכם את הדלת הראשית, פותחים
כפניכם דלת אחורית — וכדאי לבדוק
היטב את האפשרויות.

חזית הסירוב

הישראלית

ייתי יכול לעשות עבודה קלה,
ולבקש ממך: אנא, הקשב לדבריהם
של אנשי „חזית הסירוב" הישראלית, בע-
לי־בריתו האוטומוטיים של אבו־נידאל
ודומיו.

זה עתה נוכחתי בישיבה הארוכה של
הכנסת, שדנה בהסכמים. בזה אחר זה
עלו על דוכן־הנאומים אנשי השוליים ה-
ימניים־הקיצוניים ואנשי המערך, והוכיח
חו כי הסכמי קמפ־דייוויד עלולים להוביל
להקמתה של מדינה פלסטינית כנדה וכי-
רצועה.

הם לא שיחקו מישחק. הם לא עסקו
בתכסיסים. חסידי ארץ־ישראל השלמה
דיברו בזעם ובכאב על בגידתו של מנחם
בגין, כשם שחבריך מדברים בזעם ובכאב
על בגידתו של אנוור אל־סאדאת.
הייתי יכול לצטט בהרחבה את דבריהם.
לא אעשה זאת, מפני שאין צורך להסתמך
על מישהו. ההסכמים מדברים בעד עצ-
מם, ובכמה מסעפיהם כדאי להתבונן ב-
זכוכית מגדלת.

אם תעשה זאת, תיווכח כי אכן ספומן
בהם שכיב — אכן, לא דרר־המלך, אלא
שכיב עקלקל ומתמתל — המוביל להקמתה
של המדינה הפלסטינית.

מנחם בגין לא רצה בכך, ולחם כארי
נגד כל אחד מן הניסוחים האלה. הדברים
נכפו עליו על־ידי הנשיא אנוור אל־סא-
דאת והנשיא גיימי קארטר, שלא זנחו את
העניין הפלסטיני בקמפ־דייוויד — ולא
חשוב מה היו מניעיהם.

הרשה לי, איפוא, להפנות את תשומת-
הלב שלך ושל עמיתיי, עוריי ויועציי,
לכמה מן הסעיפים וההשלכות של הסכמי
קמפ־דייוויד, כפי שהם נראים לי אחרי
בחינה מדוקדקת.

חלוקת הארץ

קודם כל, כמה השלכות שאינן מפוז-
רות בהסכמים כלשונן, אך הנובעות
מהם בכיור:

- גבול ה־4 ביוני 1967 חוזר ונקבע
למעשה בין מדינת־ישראל ובין השטחים
שבהם יתרחשו הדברים, שנקבעו בהסכם.
רק לגבי ירושלים נותר הדבר בפסק.
- פירוש הדבר כי הארץ שבין היס
והירדן חולקה מחדש, אחרי 11 שנים
שבהן היתה המגמה הישראלית לטשטש
גבול זה ולהתייחס אליו כאילו לא־היה
(אף כי מעולם לא סופחו השטחים שמעבר
לגבול רשמית, והחוק הישראלי לא הו-
חל עליהם, מילבד ירושלים).